

XII Konferencja Fundacji Court Watch Polska

Sprawozdanie merytoryczne
Fundacji Court Watch Polska
za rok 2022

Misja

Dążymy do tego, aby każdy człowiek, przekraczając próg sądu, był spokojny, że zostanie potraktowany sprawiedliwie. Udało nam się do tej pracy zaangażować już ponad trzy tysiące ochotników. Zgromadziliśmy największą bazę obserwacji rozpraw na świecie. Dzięki uzyskanej wiedzy skutecznie przekonujemy sędziów do zmiany zachowań oraz uczymy, co robić, aby każdy – nawet przegrany w sprawie – mógł opuścić gmach sądu z przekonaniem, że miał sprawiedliwy proces.

Informacje podstawowe

Nazwa Fundacji: Fundacja Court Watch Polska

Siedzibą Fundacji jest Toruń, adres siedziby: ul. Moniuszki 5/8, 87-100 Toruń.

Fundacja Court Watch Polska została zarejestrowana 7 kwietnia 2010 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym – Sądzie Rejonowym w Toruniu pod numerem KRS 0000353330.

Fundacja ma przyznany NIP 9562772903 i REGON 340870870.

Fundacja Court Watch Polska ma status Organizacji Pożytku Publicznego od 30 listopada 2015 roku.

Członkami zarządu Fundacji w 2022 roku byli: Bartosz Pilitowski, Daria Hofman, Zofia Branicka, Michał Popiela, Stanisław Burdziej.

Najważniejsze osiągnięcia 2022

1. Zebraliśmy 3337 obserwacji rozpraw sądowych i 110 obserwacji dotyczących dostępu sądów dla publiczności.
2. Opublikowaliśmy 4 raporty z własnych badań empirycznych.
3. Na naszej dorocznej konferencji dla interesariuszy wymiaru sprawiedliwości głos zabrali eksperci z Polski, Holandii, Gruzji i Ukrainy. Wzięła w niej udział rekordowa liczba prawie 200 osób z Polski i z zagranicy.
4. Na konferencji w biurze Rzecznika Praw Obywatelskich zaprezentowaliśmy wyniki monitoringu dostępności 26 sądów przeprowadzonego we współpracy z przeszkolonymi przez nas grupami przedstawicieli 13 różnych organizacji społecznych.
5. W naszych szkoleniach, webinarach i konferencjach wzięło udział łącznie ponad 1000 osób.
6. Przeprowadziliśmy ogólnopolski Turniej Debat Oksfordzkich, w którym udział wzięły 32 drużyny ze szkół średnich z całej Polski.
7. Wyprodukowaliśmy 14 odcinków reportaży na temat szeroko pojętego wymiaru sprawiedliwości #courtvtlog.
8. Podjęliśmy 13 interwencji w sprawie łamania prawa do jawnego rozpatrzenia sprawy.
9. Nawiązaliśmy współpracę z Krajową Komisją ds. Selekcji Sędziów Królestwa Niderlandów.
10. Przeszkoliliśmy 13 pracowników i 44 wolontariuszy organizacji Gergian Court Watch, dzięki czemu z powodzeniem odbył się pierwszy cykl Obywatelskiego Monitoringu Sądów w Gruzji.
11. Wydaliśmy książkę „Stosowanie tymczasowego aresztowania. Analiza praktyczna” nakładem wydawnictwa Wolters Kluwer Polska.
12. Prokurator Krajowy wydał nowe wytyczne dla prokuratorów zgodne z rekomendacjami zawartymi w naszym raporcie dotyczącym praktyki stosowania art. 207 kodeksu karnego (przestępstwa znęcania się nad osobą najbliższą).

Główne zadania Fundacji

1. działalność na rzecz urzeczywistniania zasad demokratycznego państwa prawnego;
2. działalność edukacyjna i naukowa w zakresie prawa, praworządności i wymiaru sprawiedliwości;
3. działalność na rzecz poprawy jakości prawa oraz instytucji wymiaru sprawiedliwości;
4. poprawa świadomości prawnej społeczeństwa;
5. propagowanie i organizowanie wolontariatu;
6. działalność na rzecz praw człowieka oraz swobód obywatelskich;
7. upowszechnianie i wprowadzanie w życie idei i metod sprawiedliwości naprawczej;
8. przeciwdziałanie wykluczeniu osób stykających się z wymiarem sprawiedliwości, w tym readaptacja skazanych;
9. działalność na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

Obywatelski Monitoring Sądów

Fundacja
Court Watch Polska

Obywatelski Monitoring Sądów to najważniejszy program Fundacji prowadzony od początku jej działalności nieprzerwanie aż do dziś. Polega on na uczestniczeniu przeszkolonych wolontariuszy Fundacji w rozprawach sądowych. Nie reprezentują oni żadnej ze stron, ale obserwują przebieg postępowania ze szczególnym uwzględnieniem pracy sądu (sędziów i pracowników sądu) i sposobu, w jaki realizowane są prawa przysługujące uczestnikom postępowania oraz jak są oni traktowani i w jakich warunkach stają przed sądem.

Fundacja udostępnia narzędzia do tego, aby wykonując samemu niewielki odcinek pracy, dokładać swoją cegiełkę do ogólnopolskiego programu badania praktyki sądowej. Dzięki rozwojowi własnego systemu informatycznego zbiera dane od wolontariuszy z całej Polski za pośrednictwem Internetu. Obserwacje są wykorzystywane do przygotowywania sprawozdań i analiz, które są następnie udostępniane sądom oraz opinii publicznej.

W 2022 roku program osiągnął następujące wskaźniki:

- Liczba miast, w których prowadzony był monitoring: 91
- Liczba sądów, w których prowadzony był monitoring: 137
- Liczba obserwatorów: 189
- Liczba otrzymanych obserwacji posiedzeń: 3337
- Liczba przeprowadzonych szkoleń: 16
- Liczba uczestników szkoleń: 347

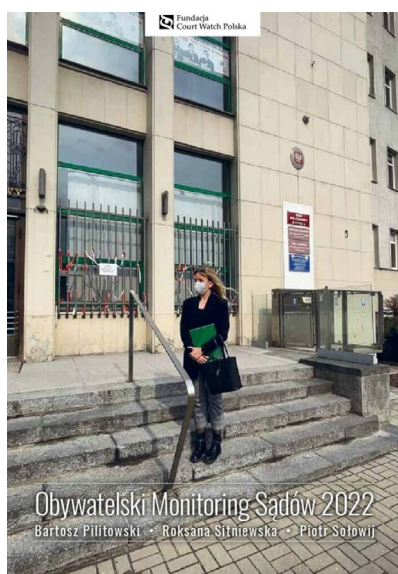
Działania organizacji w 2002 roku dofinansowane były z Funduszy Norweskich w ramach Programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy w ramach dotacji instytucjonalnej.

FINANSOWANIE

Iceland
Liechtenstein
Norway **Active
citizens fund**

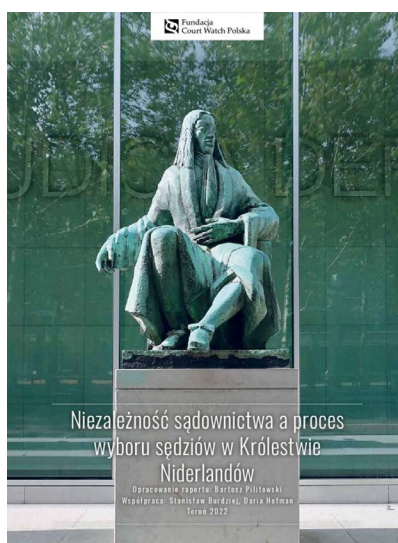
Coroczna konferencja podsumowująca cykl OMS

30 września 2022 roku miała miejsce XII konferencja Fundacji. Wydarzenie odbyło się w formule hybrydowej – można było wziąć w niej udział zarówno osobiście, w Warszawie, jak i on-line. W związku z tym, że grono gości i panelistów było międzynarodowe, transmisja on-line również była tłumaczona symultanicznie. Nagrania w dwóch językach: polskim i angielskim, dostępne są na naszym kanale na YouTube: <https://www.youtube.com/playlist?list=PLjGVNRzWlThTXxYJxIvrAM0nAtTCiN8T3> W wydarzeniu stacjonarnie wzięło udział prawie 100 osób, drugie tyle oglądało je on-line.

Podczas konferencji zostały przedstawione wyniki Obywatelskiego Monitoringu Sądów poszerzone o wyniki monitoringu przestrzegania zasady jawności w polskich sądach w ostatnim roku. Zaprezentowaliśmy również raport zawierający szczegółowo opisaną procedurę wyboru sędziów w Królestwie Niderlandów, z którą zapoznaliśmy się podczas wizyty studyjnej w Holandii. Ponadto dyskutowaliśmy o tym, czego nauczyła nas pandemia oraz w jaki sposób w innych krajach wybierani są sędziowie.

Podobnie jak poprzednia, tegoroczna tura monitoringu realizowana była w czasie pandemii COVID-19, a zatem w warunkach badawczych dalekich od łatwych i komfortowych.

Sprawdziliśmy treść wszystkich zarządzeń prezesów sądów, a nasi wolontariusze przez cały rok sprawdzali w praktyce, jak zasada jawności postępowania jest przestrzegana w sądach w całej Polsce. Tym bardziej pragniemy wyrazić swoją wdzięczność za zaangażowanie, czas i wytrwałość wszystkim osobom, które działają z nami na rzecz poprawy działania polskiego wymiaru sprawiedliwości i podejmują wyzwanie obserwacji rozpraw w tak trudnym czasie.

Panel 1. Czego nauczyła nas pandemia?

Ostatnie 2 lata przyniosły szereg zmian w prawie i praktyce sądów (rozprawy on-line, upowszechnienie się posiedzeń niejawnych, rozwój portali informacyjnych, ograniczenia wstępu osób niewzwananych do sądów). Wspólnie z panelistami zastanawialiśmy się, które z rozwiązań wprowadzonych w sądach w okresie pandemii COVID-19 powinny z nami pozostać, a które powinny jak najszybciej zniknąć z sądów.

W panelu wzięli udział (od lewej na zdjęciu):

- Mirosław Wróblewski – dyrektor Zespołu Prawa Konstytucyjnego, Międzynarodowego i Europejskiego w biurze Rzecznika Praw Obywatelskich
- dr hab. Tadeusz Zembrzuski, prof. Uniwersytetu Warszawskiego
- Karolina Wais – adwokat w Dziale Postępowań Spornych kancelarii Allen & Overy
- prof. dr hab. Krzysztof Pyrc – wirusolog, profesor nauk biologicznych, Uniwersytet Jagielloński
- Paweł Lewandowski – radca prawny, pełnomocnik w licznych sprawach sądowych i arbitrażowych, partner w kancelarii DZP

Panel 2. Jak mądrze wybierać sędziów?

Przedmiotem naszych zainteresowań jest to, co bierze się pod uwagę wybierając sędziów w różnych krajach. Czy tylko wiedzę prawniczą, czy może również umiejętności społeczne, komunikacyjne, zdolność do empatii czy aktywnego słuchania?

W rozmowie wzięli udział (od lewej na zdjęciu):

- Mykhailo Zhernakov, współzałożyciel i prezes Fundacji DEJURE; od 2016 roku członek Rady Integralności Publicznej działającej przy Najwyższej Radzie Selekcji Sędziów Ukrainy
- Bart van Meegen, sędzia i prezes Sądu Okręgowego w Overijssel, prezes Krajowej Komisji ds. Selekcji Sędziów w Królestwie Niderlandów
- Nazibrola Janezashvili, założycielka gruzińskiej organizacji Georgian Court Watch; członkini Najwyższej Rady Sądownictwa Gruzji w latach 2017-2021

Panel poprowadził prof. Stanisław Burdziej – członek zarządu Fundacji Court Watch Polska

W cyklu monitoringu w 2022 roku wzięło udział 189 wolontariuszy. Podczas konferencji wyróżnieni zostali: Damian Błaszka, Oliwia Dyka, Karolina Gomułka, Łukasz Górny, Dominika Konopka, Wojciech Krześniak, Dawid Mariasik, Urszula Mazurek, Halina Kusz-Twardowska, Wiktoria Piasecka, Patrycja Ptaszyk, Adam Szalc, Michał Szymanderski-Pastryk, Daniel Wydmuch, Ewelina Żarczyńska.

Organizacja konferencji była możliwa dzięki dotacji programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy finansowanego przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię w ramach funduszy EOG, dofinansowaniu ze środków Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności w ramach programu RITA – Przemiany w regionie, realizowanego przez Fundację Edukacja dla Demokracji oraz wsparciu Ambasady Królestwa Niderlandów w Polsce, kancelarii Allen & Overy i kancelarii DZP.

Kingdom of the Netherlands

Przemiany w regionie

ALLEN & OVERY

więcej niż prawo

FINANSOWANIE

Fundacja
Court Watch Polska

Wokanda Obywatelska

Serwis internetowy www.wokandaobywatelska.pl to platforma społeczna, za pomocą której Fundacja umożliwia każdemu zaproszenie na rozprawę publiczności. Kojarzy ona osoby poszukujące wsparcia w trakcie ich trwającego procesu z wolontariuszami Fundacji, którzy wcielają się w rolę niezależnych obserwatorów.

Obecność obserwatora sprawia, że osoby, które skorzystały z Wokandy Obywatelskiej angażują się do pomagania w podobny sposób innym. Corocznie przyjmowanych jest kilkaset nowych zgłoszeń. Fundacja dokłada starań, aby jak najwięcej z nich zakończyło się wizytą obserwatora na rozprawie. W 2022 roku zostało przyjętych 330 zgłoszeń, na 30% dotarli nasi obserwatorzy.

FINANSOWANIE

Program kontynuowaliśmy w 2022 roku dzięki wsparciu indywidualnych darczyńców oraz oddaniu zespołu Fundacji. Jeśli chcesz pomóc nam go prowadzić w kolejnych latach, skontaktuj się z naszą specjalistką ds. relacji z darczyńcami: Sunniva Szczepanowska-Lay, s.szczepanowska-lay@courtwatch.pl

Badania i rzecznictwo

Fundacja
Court Watch Polska

Obrona jawności postępowań sądowych w dobie pandemii i po niej

Od marca 2020 roku, kiedy po raz pierwszy wprowadzono w Polsce lockdown ze względu na zagrożenie epidemią koronawirusa, zaczęliśmy obserwować, że konstytucyjna wartość, jaką jest prawo do jawnego rozpatrzenia sprawy, zaczęła schodzić na dalszy plan. Obywatele, działacze organizacji pozarządowych oraz media, zgłaszali nam, że mimo zniesienia lockdown'u, nadal nie mogą brać udziału w jawnych rozprawach. Nasze działania kontynuowaliśmy również w 2022 roku w ramach projektu „Obrona jawności postępowań sądowych podczas pandemii i po”, na który składały się:

- monitoring procesu legislacyjnego w zakresie jawności postępowań;
- monitoring standardu przestrzegania zasady jawności postępowań przez sądy na podstawie 392 wewnętrznych zarządzeń prezesów i dyrektorów sądów;
- uruchomienie i prowadzenie rejestru zgłoszeń nieprawidłowości w stosowaniu zasady jawności adresowanego do organizacji i ruchów obywatelskich;
- monitoring jawności metodą „court watch” na który złożyły się 97 obserwacje pochodzące od 54 obserwatorów;
- nowy kanał na YouTube #courtvlog, w ramach którego nagrano kilkanaście rozmów z przedstawicielami NGO; tematem przewodnim była istotność zasady jawności postępowań: <https://www.youtube.com/@courtvlog>;
- 13 interwencji w sprawie łamania prawa do jawnego rozpatrzenia sprawy;
- konferencja podsumowująca wyniki monitoringu sądów;
- ponad 130 tys. odbiorców publikacji na temat jawności na FB;
- ponad 6 tys. odbiorców publikacji na temat jawności na Instagramie.

Obserwatorzy rozpraw podczas monitoringu przestrzegania jawności postępowań sądowych

Przez cały 2022 rok prowadziliśmy kampanię „Twoja obecność ma znaczenie” i promowaliśmy prawo do jawnego procesu oraz zachęcaliśmy społeczeństwo do udziału w rozprawach: „Twoja obecność ma znaczenie” - spot Fundacji Court Watch Polska

Nasz spot pojawiał się m.in. w Telewizji Polskiej w ramach darmowego czasu antenowego dla organizacji pozarządowych: Spot kampanii „Twoja obecność ma znaczenie” Fundacji Court Watch Polska

Projekt realizowany z dotacji programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy finansowanego przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię w ramach funduszy EOG.

FINANSOWANIE

Iceland
Liechtenstein
Norway **Active
citizens fund**

Niezależność sądownictwa a proces wyboru sędziów w Królestwie Niderlandów

Niezależność sądownictwa w ciągu ostatnich kilku lat stała się tematem rozważań nie tylko ekspertów od wymiaru sprawiedliwości, konstytucjonalistów i filozofów prawa, ale także przedmiotem gorących politycznych sporów oraz zainteresowania opinii publicznej. Podczas trwania projektu chcieliśmy dowiedzieć się i przeanalizować, w jaki sposób zabezpieczona jest niezależność sądownictwa w Królestwie Niderlandów. Zastanawialiśmy się także, które z szerokiego arsenału środków wykorzystywanych w Niderlandach do utrzymania wysokiego poziomu niezależności sądów miałyby potencjalnie zastosowanie w Polsce.

PYTAMY: JAK WYBIERANI SĄ SĘDZIOWIE?

 Fundacja
Court Watch Polska

Podczas wizyty studyjnej w Niderlandach odwiedziliśmy nie tylko LSR (Komisja ds. wyboru sędziów), ale również sądy w kilku miastach. Rozmawialiśmy z prezesami sądów, z przedstawicielami szkoły dla przyszłych sędziów, członkami nider-

landzkiej Krajowej Rady Sądownictwa, sędziami odpowiedzialnymi za komunikację z mediami oraz menedżerami i pracownikami sądów odpowiedzialnymi za organizację pracy czy projekty dotyczące sprawiedliwości naprawczej.

Fundacja
Court Watch Polska

Życzliwe przyjęcie oraz chęć do przekazywania wiedzy sprawiły, że pobyt naszej delegacji w Niderlandach był bardzo owocny nie tylko w ogrom informacji, które pozyskaliśmy, ale również w relacje na przyszłość z członkami niderlandzkiego wymiaru sprawiedliwości. We wrześniu na naszej corocznej konferencji zaprezentowaliśmy raport, w którym szczegółowo opisaliśmy całą procedurę. Z wizyty studyjnej powstały odcinki #courtvloga, do których obejrzenia serdecznie zapraszamy: <https://www.youtube.com/watch?v=AcOeTsg8NYo&t=9s>

Projekt finansowany był przez Ambasadę Królestwa Niderlandów w Polsce.

Kingdom of the Netherlands

FINANSOWANIE

Polski i amerykański system prawny wobec i po pandemii

Pandemia COVID-19 i związane z nią ograniczenia rzuciły wyzwanie rozwiązaniom stosowanym dotychczas w wymiarze sprawiedliwości. Zweryfikowany został stopień wyposażenia sądów w narzędzia służące prowadzeniu wideokonferencji oraz poziom kompetencji potrzebnych do obsługi urządzeń i aplikacji. Oprócz problemów praktycznych uwidoczniły się także kontrowersje prawne.

Działanie poszczególnych instytucji zbadaliśmy w ramach projektu „Polski i amerykański system prawny wobec i po pandemii” realizowanego przy wsparciu Ambasady Stanów Zjednoczonych w Polsce.

W ramach projektu, który kontynuowany był w 2022 roku, odbyły się następujące webinaria i powstały poniższe raporty:

1. Dyskryminacja ze względu na płeć w miejscu pracy

Rozmawialiśmy z naszymi gośćmi o tym, w jaki sposób w Polsce i w Stanach Zjednoczonych przeciwdziała się dyskryminacji ze względu na płeć w miejscu pracy.

Gośćmi byli:

Emily Martin – wiceprezydentka National Women's Law Center z Waszyngtonu, organizacji non-profit, która od 1972 roku działa na rzecz wspierania i ochrony praw kobiet.

Karolina Kędziora – radczyni prawna, prezeska Polskiego Towarzystwa Prawa Antydyskryminacyjnego.

Link do webinarium: <https://www.youtube.com/watch?v=i-5v8vNfpLo0>

2. Arbitraż i mediacja, czyli alternatywne metody rozstrzygania sporów w Polsce i USA

Rozmawialiśmy o tym, jak w USA i w Polsce można rozwiązywać spory poza sądem oraz jak na alternatywne metody rozstrzygania sporów wpłynęła pandemia.

Naszym gościem była prof. Ewa Gmurzyńska, kierowniczka Centrum Prawa Amerykańskiego Uniwersytetu Warszawskiego, absolwentka University of Florida Levin College of Law w USA (LLM), wykładowczyni Emory University w Atlancie, mediatorka w organizacjach mediacyjnych w Polsce i Stanach Zjednoczonych, wieloletnia członkini Społecznej Rady ds. Alternatywnych Metod Rozwiązywania Konfliktów i Sporów oraz współzałożycielka Centrum Rozwiązywania Sporów i Konfliktów na WPiA UW.

Link do spotkania: <https://www.youtube.com/watch?v=0Ulpb6KcBuk>

Projekt został zrealizowany dzięki wsparciu Ambasady Stanów Zjednoczonych w Warszawie

AMBASADA
STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI

FINANSOWANIE

Fundacja
Court Watch Polska

Court Watch przeciw przemocy domowej

Statystyki Ministerstwa Sprawiedliwości dotyczące osób skazanych na podstawie art. 207 kk (znęcanie się fizyczne lub psychiczne) i wszczętych procedur Niebieskiej Karty sugerują, że problem przemocy domowej jest niezmiennie aktualny, a podejmowane od lat działania naprawcze nie przynoszą oczekiwanych rezultatów. Dostrzegliśmy także lukę w oficjalnych danych, które nie uwzględniały np. relacji pomiędzy osobą stosującą przemoc domową oraz jej ofiarą i nie ukazywały, na ile profesjonalnie sądy podchodzą do spraw związanych z przemocą domową. Za badaniami przemawiała też eskalacja problemu w związku z epidemią COVID-19.

W działania zaangażowaliśmy stałych wolontariuszy Fundacji i nowe osoby z całego kraju. Brały one udział w szkoleniach dotyczących zjawiska przemocy domowej i praw człowieka. Nadrzędnym, choć pośrednim odbiorcą działań były ofiary przemocy domowej jako osoby wymagające szczególnego traktowania wg prawa UE. Odbiorcami bezpośrednimi działań byli: przedstawiciele wymiaru sprawiedliwości i zawodów prawniczych, kuratorzy, mediatorzy, media, decydenci, NGO zajmujące się przemocą domową, jak również całe społeczeństwo. Projekt ten pozwolił nam uzupełnić lukę w badaniach nad przemocą domową, zdiagnozować trudności systemowe i stworzyć rekomendacje.

PREMIERA NAJWIĘKSZEGO
BADANIA W POLSCE

Fundacja
Court Watch Polska

Island DKK
LiedFranssen
Norway Active
citizens fund

W ramach projektu:

- przeprowadziliśmy badania metodą court watch (udział publiczności w 254 rozprawach w 31 sądach);
- przeprowadziliśmy badania aktowe 315 spraw karnych dotyczących przemocy domowej, które objęło 21 wybranych sądów rejonowych z 5 apelacji;
- odbyliśmy wywiady pogłębione z trenerami/koordynatorami programów korekcyjno-edukacyjnych;
- przeprowadziliśmy badania socjologiczne dotyczące społecznych postaw Polaków wobec sprawców przemocy domowej;
- dokonaliśmy transferu wiedzy o przemocy domowej między Polską a Stanami Zjednoczonymi: webinaria z gośćmi z USA;
- wydaliśmy raport z powyższych badań wraz z rekomendacjami (sześć rekomendacji dla Ustawodawcy, siedem rekomendacji dla sądów i organów ścigania);
- zorganizowaliśmy konferencję prasową, w której wzięło udział 38 osób (zróżnicowana grupa specjalistów w dziedzinie, decydentów, reprezentantów mediów i NGO: reprezentanci Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę, pisma Niebieska Linia, mediatorzy, dwie reprezentantki Ministerstwa Sprawiedliwości, reprezentanci miejskich ośrodków pomocy rodzinie, miejskich ośrodków społecznych, pełnomocnicy oraz reprezentanci mediów (Gazeta Prawna, Gazeta Wyborcza, Wirtualna Polska, Portalu pomocy psychologicznej Psychotekst);
- wydaliśmy raport w wersji on-line, który został wysłany do 6191 odbiorców (wszystkie sądy w Polsce, interdyscyplinarne zespoły działające w gminnych ośrodkach pomocy społecznej, ośrodki wsparcia udzielające pomocy osobom doświadczającym przemocy, punkty konsultacyjne udzielające pomocy rodzinom doświadczającym przemocy, podmioty realizujące programy korekcyjno-edukacyjne i psychologiczno-terapeutyczne, organizacje pozarządowe udzielające pomocy rodzinom doświadczającym przemocy, ośrodki pomocy społecznej, prokuratury, jednostki samorządu terytorialnego, policja, decydenci).

**PRZEŁOMOWY REPORTAŻ TVN24
NA BAZIE NASZEGO RAPORTU**

Fundacja
Court Watch Polska

Po publikacji raportu pojawiło się wiele doniesień medialnych z nowymi wynikami. Największy zasięg miał reportaż TVN24 pt. „Bezsilność systemu”, który obnaża nieudolność systemu przeciwdziałania i reagowania na przemoc domową w Polsce. Na kanwie naszego raportu pokazuje nieścisłości, zaniedbania oraz brak wiedzy i zrozumienia dynamiki relacji przemocowej wśród przedstawicieli organów ścigania i decydentów. Kilka dni po jego publikacji w telewizji, Prokuratura Krajowa przedstawiła na konferencji prasowej nowe wytyczne dla **prokuratury**, by ta bardziej skrupulatnie korzystała z prawnych instrumentów przeciwdziałania przemocy domowej.

Link do raportu: https://courtwatch.pl/wp-content/uploads/2022/03/RAPORT_wymiar_spr_wobec_przemocy_domowej.pdf

Projekt realizowany z dotacji programu Program Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy finansowanego z Funduszy EOG.

FINANSOWANIE

Iceland
Liechtenstein
Norway **Active
citizens fund**

Monitoring dostępności sądów dla osób z niepełnosprawnościami

Kiedy jesteśmy zdrowi i w pełni sprawni, poręcze, windy czy dostępna strona internetowa mają dla nas marginalne znaczenie. Kiedy jednak mierzymy się na co dzień z własną niepełnosprawnością lub ograniczonymi możliwościami związanymi np. z wiekiem, okazuje się, że są to bariery nie do przeskoczenia. Dostęp do sądu powinien być równy dla wszystkich. Do tego właśnie dążyliśmy realizując przez ostatnie 2 lata projekt „Wspólnie-Dostępnie-Sprawiedliwie”.

Celem głównym projektu było zmniejszenie liczby barier dla integracji osób z niepełnosprawnościami w różnych obszarach życia społecznego. Z pomocą organizacji społecznych z całej Polski prowadziliśmy przez cały rok systematyczny monitoring sądów pod kątem dostępu do wymiaru sprawiedliwości dla osób z niepełnosprawnościami. Członkowie organizacji zostali najpierw przeszkoleni przez ekspertów Fundacji, aby skutecznie mogli prowadzić monitoring w zakresie tworzenia i stosowania

wania przepisów prawa regulującego obowiązki związane ze stosowaniem zasad dostępności.

Wyniki badań zaprezentowaliśmy na spotkaniu, w którym stacjonarnie wzięło udział 40 osób. W transmisji on-line prawie 400. Zainteresowanie dyrektorów sądów było ogromne! Daje to nadzieję na przyszłość. Transmisja on-line dostępna jest na platformie YouTube pod linkiem: <https://bit.ly/transmisjaWDS>

W ramach projektu:

- 248 osób z 48 organizacji społecznych wzięło udział w szkoleniu z metodologii monitorowania prawa;
- odbyło się 20 szkoleń po 6 godzin każde oraz cykl 6 szkoleń dodatkowych z zakresu planowania i prowadzenia badań, tworzenia narzędzi badawczych, działalności rzeczniczej oraz prawnych możliwości wpływania na realizację i stanowienie prawa;
- 144 osoby z 28 organizacji wspólnie z nami sprawdzały sądy pod względem dostępności. Wszyscy wzięli udział w naszych szkoleniach z metodologii monitoringu prawa. Wszyscy otrzymywali od nas ciągłe wsparcie mentorskie, aby monitoringi były jak najbardziej profesjonalne i przyniosły realne zmiany;
- mentorzy przeprowadzili 56 spotkań doradczych;
- powstał kurs e-learningowy składający się z 10 lekcji dotyczących dostępności sądów dla osób ze szczególnymi potrzebami, z którego skorzystało 112 osób;

- w ramach projektu organizacje przeprowadziły 26 monitoringu sądów;

- powstały 24 raporty podsumowujące monitoringi dostępności sądów dla osób ze szczególnymi potrzebami, w których sformułowaliśmy szczegółowe rekomendacje dla każdego sądu odrębnie. Część sądów od razu wprowadziła zmiany, część jest w procesie. Za rok odwiedzimy każdy monitorowany sąd i sprawdzimy, co się udało i jakie zmiany wprowadzono. Wszystkie raporty dostępne są na stronie: <https://courtwatch.pl/projekty/projekty-biezace/wspolnie-dostepnie-sprawiedliwie/>;

- przygotowaliśmy też praktyczny poradnik dla sądów „Jak zwiększyć dostępność sądów dla osób ze szczególnymi potrzebami”, w którym krok po kroku pokazujemy, co można zrobić, aby realnie zadbać o wszystkich obywateli. Publikacja jest dostępna na naszej stronie internetowej www.courtwatch.pl w zakładce „Nasze Publikacje”. Serdecznie zachęcamy do korzystania przede wszystkim władze sądów: https://bit.ly/Raport_WDS

Rzecznik Praw Obywatelskich prof. Marcin Wiącek zapewnił, że nasz raport-poradnik pt. „Jak zwiększyć dostępność sądów dla osób ze szczególnymi potrzebami” będzie bezcenną pomocą i źródłem informacji dla Biura RPO, a wyniki naszych badań i dyskusji panelowej znajdą odzwierciedlenie w działalności Biura Rzecznika.

Projekt był realizowany w formule partnerstwa przez dwie organizacje pozarządowe: Fundację Court Watch Polska oraz Fundację Polska Bez Barrier.

Projekt „Wspólnie - Dostępnie - Sprawiedliwie” finansowany był ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.

FINANSOWANIE

Program Edukacji Prawnej

Fundacja
Court Watch Polska

V edycja Turnieju Debat Oksfordzkich o Tematyce Społeczno-Prawnej

Turniej Debat Oksfordzkich o Tematyce Społeczno-Prawnej pod honorowym patronatem Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego na stałe wpisał się w kalendarz wydarzeń dla szkół ponadpodstawowych. Z powodu obostrzeń epidemiologicznych wydarzenie w 2020 i 2021 roku odbyło się w wirtualnej sali rozpraw. Po dwuletniej przerwie wróciliśmy do stacjonarnych spotkań z uczestnikami w lokalnych sądach w różnych regionach Polski i do finału w Warszawie!

W 2022 roku Turniej przybrał formę czterodniowych rozgrywek eliminacyjnych (Warszawa, Poznań, Kraków, Gdańsk), w których udział wzięły 32 szkoły z różnych stron Polski. Dwie drużyny, które osiągnęły najlepsze wyniki w każdym regionie awansowały do finału, który odbył się 4 czerwca 2022 roku w Naczelnym Sądzie Administracyjnym w Warszawie.

Patronat honorowy:

N·S·A NACZELNY SĄD
ADMINISTRACYJNY

Turniej objął honorowym patronatem Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego Prof. dr hab. Jacek Chlebny

W roku 2022 Turniej był współfinansowany przez Federalne Ministerstwo Spraw Zagranicznych Niemiec. Mecenasami Turnieju była również kancelaria Allen & Overy oraz firma Oknoplast IP Management.

Federalne Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Human Rights

ALLEN & OVERY

OKNOPLAST
spójrz w przyszłość

FINANSOWANIE

Fundacja
Court Watch Polska

Lekcje w szkołach

Z naszych obserwacji i doświadczeń wynika, że młodzi ludzie coraz mniej interesują się klasycznymi formami przekazywania wiedzy. W 2016 roku opracowaliśmy więc program, który wykorzystuje interaktywne metody nauczania. Nasze działania zostały pomyślane tak, aby uczniowie sami angażowali się w przebieg zajęć i uczyli się przez zabawę oraz osobiste doświadczenia. Takich spotkań w 2022 roku odbyło się ponad 40.

Program Edukacji Prawnej obejmuje:

- symulacje rozpraw sądowych;
- wizyty w sądach;
- grę planszową „Prawopolis”;
- debaty oksfordzkie;
- oraz konkurs na głosę.

Program kontynuowaliśmy w 2022 roku dzięki wsparciu indywidualnych darczyńców oraz oddaniu zespołu Fundacji. Jeśli chcesz pomóc nam go prowadzić w kolejnych latach, skontaktuj się z naszą specjalistką ds. relacji z darczyńcami: Sunniva Szczepanowska-Lay, s.szczepanowska-lay@courtwatch.pl

FINANSOWANIE

Fundacja
Court Watch Polska

Rozwój organizacji

Fundacja
Court Watch Polska

Zwiększenie skuteczności komunikacji zewnętrznej organizacji poprzez content wideo: #courtvlog

Fundacja próbuje docierać z przekazem swojej misji i promocją prawa do jawnego procesu oraz udziału w Obywatelskim Monitoringu Sądów do tzw. pokolenia Z. Są to osoby urodzone po 1995 roku, które – jak wskazują badania – stanowią grupę, do której najbardziej trafia strategia komunikacji wideomarketingowej. Dorastające pokolenie Z konsumuje treści wideo i spędza czas przed ekranami smartfonów znacznie częściej niż starsze grupy wiekowe. Odzwierciedla to także sam YouTube, na którym dziennie oglądanych jest miliard godzin materiałów wideo. Co więcej – według Android Authority przeciętny czas jednej sesji na tej platformie to 40 minut.

Island Póh Active
Liechtenstein citizens fund
Fundacja Court Watch Polska

Poza stronami internetowymi marek content wideo najczęściej pojawia się w mediach społecznościowych. Praktycznie każda platforma daje możliwość publikowania treści w postaci filmów, a TikTok czy YouTube w całości się na nich opierają.

Dlatego Fundacja, idąc z duchem czasu, postanowiła uruchomić #court_vlog'a i w ciągu najbliższych dwóch lat inwestować w format wideo. W 2022 roku zostało wyprodukowanych 14 odcinków #court_vloga. Są one zapisem ważnych wydarzeń z życia Fundacji, jak np. finał Turnieju Debat Oksfordzkich czy coroczna konferencja Fundacji. Część z nich stanowi wywiady w formacie vloga z przedstawicielami organizacji pozarządowych, które działają na rzecz jawności postępowań sądowych lub korzystają z prawa do publicznego procesu.

Wszystkie odcinki można znaleźć na kanale YouTube #court_vlog'a: <https://www.youtube.com/channel/UC3DsstoGo-XR2rwTL2R8LrLA/videos>

Działania organizacji w latach 2022-24 dofinansowane są z Funduszy Norweskich w ramach Programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy w ramach dotacji instytucjonalnej.

FINANSOWANIE

Iceland
 Liechtenstein
 Norway **Active
 citizens fund**

Partnerstwo na rzecz lepszych sądów: Polska i Gruzja

W 2022 roku rozpowszechnialiśmy metodologię „court watch” również poza granicami naszego kraju. Objęliśmy wsparciem merytorycznym gruzińską organizację Georgian Court Watch.

We wrześniu, członkowie organizacji wzięli udział w wizycie studyjnej w Polsce, podczas której uczestniczyli w corocznej konferencji Fundacji oraz zostali przeszkoleni przez naszych ekspertów z metodologii monitoringu. W listopadzie z kolei członkowie Fundacji Court Watch odwiedzili Gruzję, by przeszkolić obserwatorów rozpraw oraz wesprzeć metodologicznie zespół organizacji. Obie wizyty zostały sfilmowane i opublikowane w formule #courtvlog'a:

1. Georgian Court Watch z wizytą w Polsce! | VLOG #12:
<https://www.youtube.com/watch?v=HAW2AuKpRV0&t>
2. Szkolimy obserwatorów rozpraw w Gruzji | VLOG #13:
https://www.youtube.com/watch?v=MgQN_wbC9Mw&t

W wyniku naszych działań:

- do programu Georgian Court Watch dołączyło 127 osób, obserwatorów rozpraw;
- 13 osób – członków zespołu Georgian Court Watch przeszło stacjonarne szkolenie z analizy danych zebranych metodą „court watch”;
- przekazanych zostało 332 obserwacje rozpraw w gruzińskich sądach;
- 44 osoby z Gruzji przeszły szkolenie przygotowujące do zostania obserwatorem rozpraw.

Realizacja projektu „Partnerstwo na rzecz lepszych sądów” była możliwa dzięki współfinansowaniu ze środków Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności w ramach programu RITA – Przemiany w regionie, realizowanego przez Fundację Edukacja dla Demokracji.

Przemiany w regionie

FINANSOWANIE

Fundacja
Court Watch Polska

Wydaliśmy książkę

Publikacja „Stosowanie tymczasowego aresztowania. Analiza praktyczna” ukazała się nakładem wydawnictwa Wolters Kluwer Polska. Znajdują się w niej szczegółowe wyniki ilościowej i jakościowej analizy akt ponad 300 losowo wybranych spraw karnych, w których stosowano tymczasowe aresztowanie. Sprawy pochodziły z czterech apelacji. Wydawnictwo przygotowali: Zofia Branicka, Dominik Zając, Jolanta Kajfasz, Bogna Kociołowicz-Wiśniewska i Bartosz Pilitowski. Dane statystyczne i porównania międzynarodowe opracował Jakub Michalski z pomocą prawników kancelarii DLA Piper z całej Europy.

W publikacji znajdują się także komentarze praktyków, które napisali: sędzia Maciej Czajka, adwokaci Katarzyna Gajowniczek-Pruszyńska i Piotr Karlik oraz prokurator Aleksandra Antoniak-Drożdż. Książka dostępna jest już w wielu księgarniach internetowych.

Serdecznie polecamy!

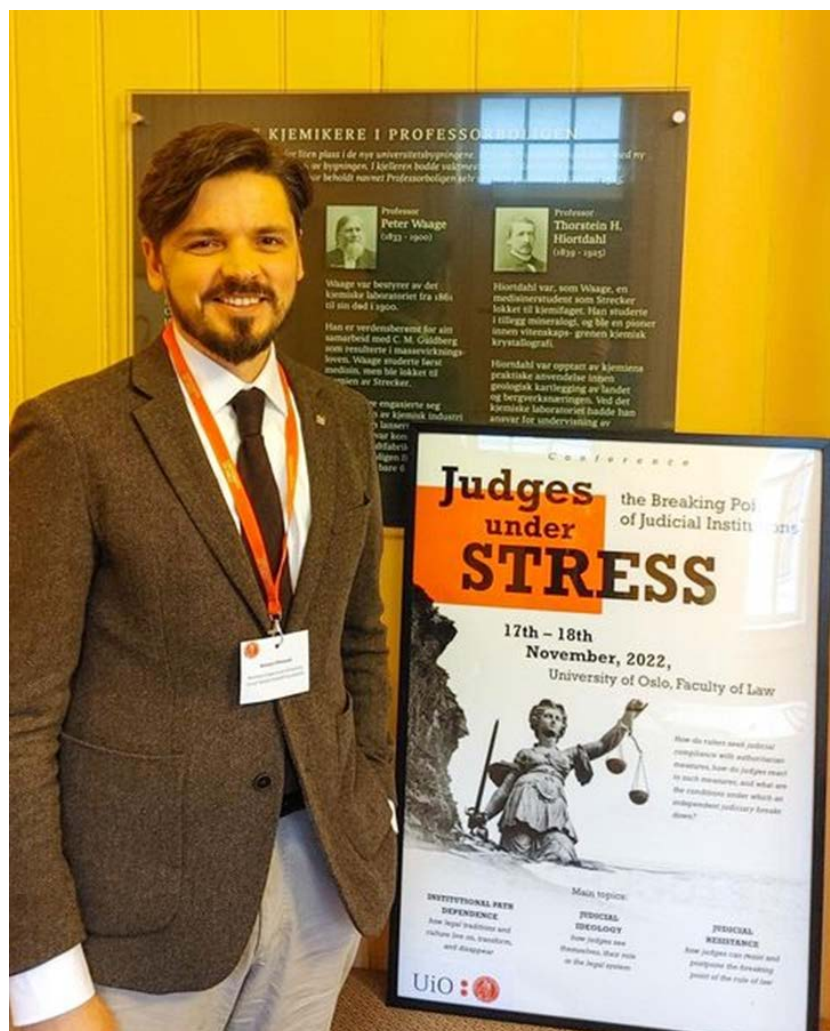

Fundacja
Court Watch Polska

Udział w konferencji naukowej „Judges under stress” w Oslo

Bartosz Pilitowski, jako reprezentant Fundacji, wziął udział w międzynarodowej konferencji naukowej „Judges under pressure”. Jej tematem przewodnim były problemy sądownictwa w regionie Europy Środkowo-Wschodniej.

Prezes Fundacji podzielił się wynikami swoich badań nad selekcją sędziów w Polsce w latach 2013-2020.

Przygotowanie do budowania kapitału żelaznego

W ramach projektu, który trwać będzie do połowy 2024 roku, zaplanowane zostały następujące działania, które mają zwiększyć w dłuższej perspektywie stabilność finansową organizacji:

- opracowanie strategii utworzenia, budowania i zarządzania kapitałem żelaznym;
- przygotowanie kampanii fundraisingowej na rzecz budowy funduszu żelaznego Fundacji;
- budowanie koalicji na rzecz Funduszu Żelaznego Fundacji;
- optymalizacja działań komunikacyjnych i wypracowanie planu promocyjnego funduszu;
- wzmocnienie potencjału organizacji i wsparcie instytucjonalne.

W 2022 roku zostały zrealizowane następujące kroki:

- Badanie społeczne na temat uzyskanych na reprezentatywnej próbie informacji oraz wniosków dla dalszych działań służących budowaniu kapitału żelaznego i zbieraniu funduszy na działalność Fundacji.
- Audyt przywództwa obejmujący kluczowe dla tego obszaru zagadnienia. Badaniu poddano kluczowe filary przywództwa i DNA liderów Fundacji (tożsamość przywódcza) takie jak: struktura zarządzania, struktura organizacyjna, rola liderów organizacji, styl przywództwa, komunikacja zewnętrzna i wewnętrzna.
- Opracowano strategię inwestycyjną.
- Opracowano studium wykonalności kampanii fundraisingowej (Fundraising Feasibility Study).

Projekt współfinansuje Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego ze środków Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018 - 2030.

FINANSOWANIE

Wybrane wystąpienia medialne

1. Przemoc domowa: Sądy wymierzają kary, które nie rozwiązują problemu, Dziennik Gazeta Prawna

<https://serwisy.gazetaprawna.pl/orzeczenia/artykuly/8375-824,przemoc-domowa-raport-court-watch-sady-kary-nie-rozwiazuja-problemu.html>

2. Wojciech Tumidalski: Kłopoty z jawnością, Rzeczpospolita

<https://www.rp.pl/sady-i-prokuratura/art36465251-wojciech-tumidalski-klopoty-z-jawnoscia>

3. Piotr Sołowij: Sądy chore na long covid, Tygodnik Powszechny

<https://www.tygodnikpowszechny.pl/sady-chore-na-long-covid-175443>

4. Przemoc wobec dzieci w Polsce. Niepokojący raport Court Watch, Rzeczpospolita

<https://www.rp.pl/prawo-karne/art36948821-przemoc-wobec-dzieci-w-polsce-niepokojacy-raport-court-watch>

5. Raport: Znęcanie się nad dziećmi nadal umyka wymiarowi sprawiedliwości, Prawo.pl

<https://www.prawo.pl/prawnicy-sady/znekanie-sie-nad-dziecmi-court-watch-polska,516998.html>

6. Dlaczego przemoc domowa wobec dzieci to w Polsce wciąż szara strefa?, TOK FM

<https://audycje.tokfm.pl/podcast/128413,Dlaczego-przemoc-domowa-wobec-dzieci-to-w-Polsce-wciaz-szara-strefa>

7. Piotr Słowik: „Niedostateczny”. Szef Court Watch Polska wystawia ocenę Ziobrze, Wirtualna Polska

<https://wiadomosci.wp.pl/niedostateczny-szef-court-watch-polska-wystawia-ocene-ziobrze-6815419345156960a>

8. Wstęp do wielu sądów nadal zamknięty lub ograniczony dla publiczności, Dziennik Gazeta Prawna

<https://serwisy.gazetaprawna.pl/orzeczenia/artykuly/8559032,court-watch-jawnosc-raport-dostep-do-publicznosci-sady.html>

9. Marcin Lis, Ponad 150 mln zł. Tyle od 2011 r. kosztowały nas niesłuszne areszty, Business Insider

<https://businessinsider.com.pl/wiadomosci/ponad-150-mln-zl-tyle-od-2011-r-kosztowaly-nas-niesluszne-areszty/vv1bj64>

10. Małgorzata Oberlan: Kujawsko-Pomorskie: Co się dzieje w sądach? „Sędzia żuje gumę. Prokurator usta maluje” – raport Fundacji Court Watch Polska, Nowości

<https://nowosci.com.pl/kujawskopomorskie-co-sie-dzieje-w-sadach-sedzia-zuje-gume-prokurator-usta-maluje-raport-fundacji-court-watch-polska/ar/c1-16993797>

11. Małgorzata Oberlan: Toruń. Przedszkolanka blokuje ojcu kontakty z synkiem? Wołanie o pomoc z Wokandy Obywatelskiej, Nowości

<https://nowosci.com.pl/torun-przedszkolanka-blokuje-ojcu-kontakty-z-synkiem-wolanie-o-pomoc-z-wokandy-obywatelskiej/ar/c1-17029297>

Znaczące zdarzenia prawne

- 28 października 2022 roku podpisano umowę darowizny z Fundacją Polskiej Rady Biznesu w zakresie współpracy na rzecz działalności pożytku publicznego i wsparcia finansowego działań realizowanych przez Fundację w ramach jej działalności statutowej, a w szczególności realizacji projektu „Barometr Bezpieczeństwa Prawnego Przedsiębiorców”. Na ten cel została przekazana darowizna w wysokości 50 000 zł.
- 21 września 2022 roku podpisano umowę darowizny z Allen&Overy A. Pędzich Spółka komandytowa w zakresie podnoszenia świadomości prawnej społeczeństwa poprzez organizację XII Konferencji Fundacji Court Watch Polska. Na ten cel została przekazana darowizna w wysokości 7 500 zł.
- 23 marca 2022 roku podpisano umowę darowizny z Allen&Overy A. Pędzich Spółka komandytowa w zakresie edukacji prawnej i wsparcia finansowego działań realizowanych przez Fundację na rzecz podnoszenia świadomości prawnej społeczeństwa, a w szczególności organizacji Turnieju Debat Oksfordzkich o Tematyce Społeczno-Prawnej. Na ten cel została przekazana darowizna w wysokości 13 000 zł.
- 30 marca 2022 roku podpisano umowę darowizny z Oknoplast IP Management Sp. z o.o. Sp. k. w zakresie edukacji prawnej i wsparcia finansowego działań realizowanych przez Fundację na rzecz podnoszenia świadomości prawnej społeczeństwa, a w szczególności organizacji Turnieju Debat Oksfordzkich o Tematyce Społeczno-Prawnej. Na ten cel została przekazana darowizna w wysokości 20 000 zł.
- 21 lutego 2022 roku podpisano umowę darowizny z Fundacją Wolności Gospodarczej na rzecz organizacji inicjatywy „Barometr Bezpieczeństwa Prawnego”. Kwota darowizny wynosi 50 000 zł do wykorzystania w okresie od 21.02.2022 do 31.12.2023 roku.

- 11 października 2022 roku podpisano umowę z Fundacją im. Stefana Batorego na realizację projektu w ramach programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy w ramach dotacji instytucjonalnej. Kwota całkowitej dotacji wynosi 100 000 EUR do wykorzystania w okresie od 15.07.2022 do 30.04.2024 roku.
- 12 sierpnia 2022 roku podpisano umowę dotacyjną z Narodowym Instytutem Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego na realizację zadania w ramach Rządowego Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030 PROO Priorytet 2a pod tytułem „Przygotowanie do utworzenia początkowego funduszu żelaznego FCWP” . Kwota całkowitej dotacji wynosi 250 000 zł do wykorzystania w terminie od 01.09.2022 do 30.06.2024 roku.
- 11 maja 2022 roku podpisano umowę dotacyjną z Fundacją Edukacji dla Demokracji w ramach programu RITA – Przemiany w regionie, finansowanego przez Polsko-Amerykańską Fundację Wolności, na rzecz realizacji projektu „Partnerstwo na rzecz lepszych sądów”. Kwota dotacji wynosi 58 800 zł do wykorzystania w terminie od 01.06.2022 do 31.05.2023 roku.

Dołącz do naszych Darczyńców:

Dziękujemy wszystkim naszym Darczyńcom – instytucjonalnym, grantodawcom oraz osobom prywatnym – za wsparcie finansowe i merytoryczne.

Pomagaj nam, żebyśmy dalej dokumentowali to, co dzieje się w polskich sądach i zmieniali na lepsze polski wymiar sprawiedliwości.

Wspieraj nasze działania, włączając się we współpracę lub przekazując darowizny.

Numer konta bankowego do darowizn: 61 2490 0005 0000 4500 2357 9689

Tytułem: „Darowizna na cele statutowe”

Kontakt dla Darczyńców instytucjonalnych – Sunniva Szczepanowska-Lay:
s.szczepanowska-lay@courtwatch.pl / 601 510 715

